

LA CREACIÓ DE PRESENTACIONS MULTIMÈDIA DE JUDICIS

Autora: Dra. Cristina Riba Trepap
Departament: Dret Privat
E-mail: Cristina.Riba@uab.cat

Coautora: Emma Teodoro Martínez

CONTINGUTS

- I. El plantejament d'un projecte d'innovació en la docència del Dret Processal.**
- II. La introducció de les noves tecnologies en l'aprenentatge de les ciències jurídiques.**
- III. Els objectius a assolir per els alumnes.**
- IV. Els recursos i els mitjans.**
- V. La metodologia aplicada.**
- VI. Els resultats obtinguts.**

I. El plantejament d'un projecte d'innovació en la docència del Dret Processal

El projecte d'innovació docent que presentem és el resultat de la experiència acumulada durant els darrers anys en la organització de les pràctiques que els alumnes de la facultat de Dret de la UAB realitzen en les oficines judicials dins de l'assignatura de *practicum* que coordina l'àrea de Dret Processal.

Aquestes pràctiques tenen lloc durant el segon semestre del quart curs de la llicenciatura i consisteixen en una estada en un jutjat on, sota la supervisió d'un tutor (el jutge o el secretari judicial), un grup de quatre alumnes fan un seguiment de l'activitat que s'hi desenvolupa. Un cop acabada l'estada els alumnes han de redactar una memòria on recullen les conclusions a les que han arribat. Al mateix temps, el tutor fa una valoració del grau d'aprofitament de cada alumne i el professor coordinador de les pràctiques en determina la valoració final.

Des de la seva implantació, aquest programa de pràctiques en oficines judicials ha donat molt bon resultat puix que els alumnes, abans de llicenciar-se, tenen la oportunitat de participar directament en els actes processals que fins aleshores tant sols havien estudiat des d'un punt de vista teòric.

No obstant això, valorant les possibilitats de millora en el funcionament d'aquestes pràctiques, vam considerar la compatibilitat de la docència pròpiament jurídica amb la introducció de nous aprenentatges i metodologies en la línia que planteja el nou espai europeu d'ensenyament i de cara a la implantació del crèdits europeus (ECTS).

L'aspecte a millorar no es altre que el producte final. Es a dir, la memòria individual i escrita com a mitjà d'avaluació és un material superable en el sentit de que els alumnes que han viscut una determinada experiència en un jutjat estan capacitats per realitzar materials creatius, originals e inèdits que aportin no sols un major rendiment acadèmic de l'alumne que participa en la seva elaboració sinó també dels altres companys que utilitzin el material en la seva formació.

Per aquest motiu, aprofitant els resultats obtinguts en els projectes relacionats amb la incorporació de les tècniques audiovisuals en els que ha participat l'àrea de Dret Processal de la Facultat de Dret de l'UAB (1), ens vam proposar d'obtenir un material nou que faciliti la divulgació acadèmica de l'activitat forense dels nostres jutjats i Tribunals i que hagi estat elaborat pels estudiants participants de les pràctiques externes.

Aquest material son les "*presentacions multimedia de judicis*" que, durant el curs 2005/2006, han elaborat els alumnes de l'assignatura de *practicum*.

II. La introducció de les noves tecnologies en l'aprenentatge del Dret Processal.

La principal finalitat del projecte és aconseguir un major rendiment acadèmic dels estudiants de Dret Processal a través de la creació de continguts específics en format multimèdia.

III Jornada d'Innovació Docent 2006

Tanmateix, com a finalitats complementaries el nou format de l'assignatura es proposa les següents fites:

- (a) **Propiciar el treball en grup** dels alumnes que participen conjuntament en la realització de les pràctiques en un mateix jutjat. Des d'un primer moment, la necessitat de elaborar un producte final de caràcter col·lectiu potencia les capacitats de relació i comunicació dels membres de l'equip i augmenta el rendiment acadèmic de cadascú d'ells a la vegada que implica una experiència sinèrgica respecte altres persones (jutge o secretari, tutor acadèmic i especialista en multimèdia) que també participaran en el Projecte.
- (b) Aprofitar les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies en l'aprenentatge i la creació de recursos docents.
- (c) Apropar als estudiants de Dret com a operadors jurídics a les noves tecnologies com a instruments necessaris en el món del dret.
- (d) Interconnectar dos aprenentatges com són el dret processal i l'ús de recursos multimèdia de cara a implementar els crèdits europeus.
- (e) Obtenir un major rendiment dels recursos acadèmics i rentabilitzar el material didàctic elaborat pels alumnes per a utilitzar en altres cursos i assignatures.

III. Els objectius a assolir per part dels alumnes

Els alumnes que participen en el projecte docent han de assolir diferents objectius:

1.- El primer objectiu és realitzar un treball en grup, on cada membre assumeix una tasca molt concreta i necessària pel desenvolupament del projecte, de manera que la seva participació en l'assignatura no es redueix a la condició simple "reproductors" d'un judici conegut al Jutjat, si no que es convertiran en "creadors" d'un recurs didàctic a partir d'una experiència viscuda.

2.- El segon objectiu és el de realitzar o crear uns recursos originals e inèdits que serviran de suport a l'estudi o a treballs de camp tant a professors com a alumnes de la Facultat de Dret.

3.- El tercer objectiu és el coneixement d'una realitat tant dinàmica com és l'estudi i anàlisi dels diferents judicis (l'actuació del jutge i de les parts, la intervenció de terceres persones, anàlisi i valoració de la prova, estudi de les garanties constitucionals en el procés) i la possibilitat de realitzar una rigorosa anàlisi teòrica des d'un determinat cas pràctic.

4.- L'últim objectiu es la utilització normal de les noves tecnologies en l'àmbit d'estudi de les ciències jurídiques.

En definitiva, es tracta de que els alumnes que realitzen les pràctiques siguin capaços de traslladar aquells continguts docents que han après en un material multimèdia que utilitzaran altres alumnes i també professors ja sigui *on-line* o en el visionat en una aula o sala. Es a dir, els alumnes aprenen activament ja que són ells els que escolleixen el contingut de la seva presentació, seleccionen els materials, i creen un material original e inèdit.

IV. Els recursos i mitjans

La viabilitat d'un projecte com el que presentem requereix disposar tant dels elements tècnics adients per la creació d'un producte multimèdia, com de la col·laboració institucional necessària per tal de que els alumnes puguin accedir als jutjats i fer-hi el treball de camp que els permeti disposar dels continguts d'aquest producte.

El primer requeriment s'ha aconseguit per mitjà de la col·laboració amb el Laboratori Multimèdia, amb seu a la Facultat de Dret de la UAB, creat per l'antic *Grup de Recerca i Estudis Sociojurídics* (GRES) que s'ha convertit en *L'Institut de Ciència i Tecnologia* (IDT). Els principals objectius del *Laboratori Multimèdia* han estat: (1) produir material audiovisual per a la investigació i docència; (2) desenvolupar tècniques de tractament de dades audiovisuals i textuals per ser analitzades posteriorment; (3) presentació dels resultats en format multimèdia; i (4) arxiu de la producció audiovisual del GRES i arxiu de produccions audiovisuals per a l'estudi del dret (documentals i cinema etnogràfic).

El segon requeriment s'ha aconseguit per mitja del Conveni de col·laboració i pràctiques de la Universitat Autònoma de Barcelona amb el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, subscrit el 20 de gener de 1992, i que permet que els alumnes de la UAB participin anualment en aquest programa de pràctiques a les oficines judicials.

V.- Metodologia aplicada

La metodologia aplicada a fi de que els alumnes assoleixin els objectius fixats en el projecte, combina tres tipus de activitats complementaries. En primer lloc, el treball acadèmic, en segon el treball de camp en l'obtenció del material i finalment, el treball tècnic en la preparació de la presentació multimèdia. Les etapes que segueixen els alumnes son les següents:

1.- La selecció del judici.

Un cop assignat el jutjat on es realitzen les pràctiques, cada grup, assessorat pel tutor, decideix el judici a sobre el que vol treballar.

En aquesta **fase de pre-producció**, els grup realitza diverses reunions amb els tutors a fi d'exposar el contingut de la proposta inicial. En aquest moment, és on es planifica la feina i es fixen els objectius concrets de cada alumne. Concretament, es tracta de: (i) establir a quin Jutjat es realitzarà el treball de camp; (ii) Analitzar les característiques dels actes processals que s'inclouran a la presentació; (iii) Conèixer el règim jurídic aplicable al cas (iv) proposta de pre-guió inicial tenint en compte la recerca d'un fil narratiu adient per a la posterior edició dels casos; (v) confecció del guió-escaleta segons les parts processals dels diferents judicis; (vi) estudi de les imatges a rodar en exteriors així com els interiors del jutjats; (v) confecció del text introductori del document audiovisual.

2.- L'obtenció del material.

Quan es tracta d'un procés civil, el mateix jutge es qui proporciona als alumnes una còpia en format DVD de les actuacions orals a les que els alumnes han assistit i també còpia de les actuacions escrites més rellevants, a fi de que disposin de la documentació necessari per a confeccionar la presentació.

Quan es tracti d'un judici penal, serà l'Institut de Dret i Tecnologia qui s'encarregarà de la producció del material audiovisual prèvia petició de les autoritzacions que corresponguin. En aquest cas els alumnes participaran estretament amb els responsables del enregistrament per tal de suggerir el material més complet i útil.

Aquesta es la **fase de producció** les activitats a realitzar pels alumnes són les següents: (i) sol.licitud d'autorització al jutge; (ii) establiment del calendari; (iii) localitzacions de les sales de vistes; (iv) avaluació de l'equipament tècnic a emprar.

Quan es tracta de judicis penals, en aquesta fase resulta fonamental l'**enregistrament** dels actes processals realitzat per dos tècnics del Laboratori Multimèdia. Posteriorment, les cintes enregistrades estaran a disposició dels alumnes per a les sessions de treball que tindran lloc al propi Laboratori.

Cada sessió té una durada de dues hores. Per tant, cada grup té deu hores disponibles al Laboratori Multimèdia per a desenvolupar la feina proposada d'acord amb la següent distribució: (i) Sessió I: presentació del Laboratori Multimèdia. Utilització del material disponible. Recorregut pels objectius del projecte, (ii) Sessió II: visionat del material enregistrat (sigui civil o penal); elaboració de la proposta de vídeo docent que tindrà finalment format DVD, (iii) Sessió III: inici confecció DVD previ plantejament i discussió del cas amb l'equip docent, (iv) Sessió IV: continuació de la fase de confecció del DVD; (v) Sessió V: finalització DVD. Presentació prèvia del material docent elaborat per cada grup. Avaluació.

3.- La preparació del producte final

Una vegada els alumnes han estudiat el cas i el comprenen, han de decidir quins son els continguts que volen utilitzar en la presentació multimèdia. Per això, consensuadament escullen entre diferents possibilitats: (i) actes processals escrits que surtin per pantalla, (ii) fer un document en format WORD, (iii) realitzar un esquema amb el programa FREEHAND, (iv) copiar un article de la llei o el tros d'una sentència o un recull de jurisprudència; (vi) seleccionar imatges diferents

Un cop decidits els continguts i els materials els alumnes redacten per escrit un pla de treball per a les sessions que realitzaran al Laboratori Multimèdia on editaran la presentació.

4.- La edició d'una presentació multimèdia

En la fase d'edició els alumnes, primer preparen el material audiovisual obtingut realitzant un muntatge amb els programes Windows Movie Maker o bé Adobe Premier 6.5. Aquests programes ens permetran elaborar un DVD que contingui els següents elements: (i) Presentació del cas, (ii) estudi jurídic i desenvolupament teòric del judici

(incorporació d'esquemes, documents del sumari...), (iii) Incorporació d'arxius amb imatges (prèviament editades) que exemplifiquin el contingut teòric anteriorment esmentat, i (iv) confecció de les caràtules

5.- La exposició pública de les presentacions.

Una vegada acabats i avaluats els projectes, els alumnes fan una presentació pública del seu treball a l'Aula Magna de la Facultat de Dret davant de professors i alumnes. El material quedarà a càrrec de l'Àrea de Dret Processal que serà la responsable de gestionar-ne l'ús a efectes de docència.

VI. Els resultats obtinguts

En el curs acadèmic 2005/ 2006, el projecte "presentacions multimèdia de judicis" ha obtingut uns resultats immediats i uns altres resultats que només podran evaluar-se a llarg termini.

Els resultats immediats son aquells relacionats directament amb els alumnes que han participat en aquesta experiència. Concretament:

- a) Els alumnes han adquirit unes habilitats destacades en competències diferenciades.
- b) els estudiants han hagut de seleccionar un tema o cas, en grup, amb l'ajut del tutor i el professor coordinador, preparar el material i elaborar la presentació.
- c) Han adquirit habilitats en l'ús dels diferents programes informàtics de edició de vídeos, tractament d'imatges i presentacions multimèdia .
- d) Els estudiants han fet una exposició oral i pública de la presentació realitzada. Tres grups han participat com a ponents a la Jornada feta a la Facultat.

Des d'una perspectiva a llarg termini, per primera vegada els propis alumnes d'una assignatura de Dret han creat un recurs didàctic en el que es combinen continguts teòrics prèvis i experiència pràctica.